

csonkított penge, tört retusu penge és háromszögletű kés (4. k é p, 9.), két félholdalakú penge (4. k é p, 5.) és három finomművű hegy van a leletben. Feltűnő két szép kidolgozású ormosvéső megjelenése. (4. k é p, 4.) Ez a típus különben a nyugateurópai magdaléni és magdaléni-utód kultúrákban elterjedt, de nem ismeretlen a keleti gravettiben és származékjaiban sem. Az ipar eszközeinek hossz méret átlaga: 23,3 mm, ennek szórásnégyzete: 68,9; a hossz-szélesség arány átlaga: 55,37⁰%, szórásnégyzete: 330,84.

Kiegészíti az eszközeletet néhány lapos, – talán festékdörzsölésre használt – kavics (4. k é p, 17.), néhány limonit-rög és a leletnek talán legfontosabb tárgya: egy csiszolt csonthegy töredéke. Ez a nagyon rossz megtartású töredék szarvasagancsból készült, meglehetősen lapos, csúcsa aszimmetrikus. Aszimmetriája és törési felületei alapján egysoros szigonyként lehet rekonstruálni. Ez esetben jelenléte a szekszárdi iparban nagyon fontos. Európa legkésőbbi őskőkori leleteiben az ilyen kidolgozású, erdei szarvas agancsból készült szigonyok az azili kultúrára utalnak. Az azilinek azonban meglehetősen szűk, illetve körülhatárolt az elterjedési területe: Nyugateurópára szorítkozik. Van azonban egysoros lapos szigony, ha igen kevés is, a kelet-európai késői gravetti lelőhelyeken. A mi eszközünk nyilvánvalóan ezekkel tarthat származási kapcsolatot, s nem a nyugateurópai azilivel, vagy a magdalénivel.

A legkésőbbi jégkor paleolit kultúráira éppúgy, mint a mezolitikum törpe eszközös kultúráira jellemző az eszközök méreteinek erős csökkenése, a mikrolitizálódás, a rövid, penge-, köralakú-, stb-vakarók megjelenése és a különböző geometrikus, vagy nem geometrikus, esetleg az ún. „tollkés”-(Federmesser)-kultúrára jellemző tompított hátú pengék, és csonkított pengék megjelenése. Átfogóan tekintve ezek az alakok szinte uniformissá teszik e kor iparait. Az örökösen vándorló embercsoportoknak egymással való sok szálú és sokszoros érintkezése és az így kialakult keverékkultúrák eszközkincse a pusztán tipológiai meghatározást gyakran formálissá, általánosságban mozgóvá teszik. Ezért mindenekelőtt a pontos rétegtani helyzet és az ebből kialakítható kormeghatározás kell, hogy megadja e – különben az európaszerte uralkodó terminológiai zűrzavar következtében soknevű – kulturális áramlatok között elfoglalt helyzetét.

A kormeghatározásra meglehetősen szerencsésen sokoldalú anyag áll rendelkezésünkre. Mindenekelőtt az észlelt rétegsor, amely némi eltéréssel a következőképpen alakult: legfelül kb 0,5 m vastag szürke, humuszos karbonáttalaj van, alatta vékonyabb akkumulációs-szint, majd ezalatt átmenettel világossárga, lösz-szerű öntési-iszap van, amely alatt határozottabban löszös, majd homokos réteg fekszik, ez utóbbiban sok csiga található. A kultúr-réteg a löszös és a homokos réteg határán van. K r i v á n Pál geológus dol-